

směrodatného pro posouzení příslušnosti dovolaného soudu, ve smyslu § 41 j. n., nejedná o nárok z pracovního poměru dle § 4 lit. c) zákona o živnostenských soudech, nýbrž o zápůjčku, poskytnutou dle tvrzení žalující firmy žalovanému vzhledem k služební smlouvě z října 1920. Služební poměr byl tedy pouze pohnutkou k této zápůjčce a nikoliv jejím skutkovým anebo právním původem, jak to předpokládá zmíněné místo zákonné. (Viz Dr. Felix Mayer a Dr. Zikmund Grünberg, Komentář k zákonu o obchodních pomocnících, str. 487.) Za tohoto stavu věci nelze přihlídnouti ani k § 37 zákona o živnostenských soudech, jelikož i tento § má na mysli spory z poměru pracovního, a proto jsou zbytečny vývody dovolacího rekursu o domnělém rozporu důvodů napadeného usnesení se spisy ohledně doby, kdy vznikl nárok, žalující firmou tvrzený. Druhá stolice tedy vším právem námitce věcné nepřislušnosti nevyhověla.

Čís. 1413.

Ujednané sudiště (§ 104 j. n.) není po samém zákonu výlučným. To muselo by býti zřejmo z úmluvy stran anebo ze zvláštních okolností.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1922, R II 476/21.)

Pachtovní smlouva stanovila v čl. 24: »V rozepřici, jež by z této smlouvy vznikly, podrobují se obě strany soudu v Opavě«. Žalobu na vyklizení propachtované nemovitosti zadala propachtovatelka, bydlící v Opavě, u okresního soudu v Benešově ve Slezsku, v jehož obvodě žalovaný pachtýř bydlel. Žalovaný vznesl námitku místní nepřislušnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl, maje za to, že úmluvou ve smlouvě založena byla výlučná příslušnost soudu opavského. Rekursní soud změnil napadené usnesení a přikázal prvému soudu, by o žalobě jednal a rozhodl. Důvody: Zařazení ujednaného sudiště mezi sudiště na výběr (§§ 86—104 j. n.) jest dokladem, že zákonodárce mínil ujednané sudiště učiniti sudištěm na výběr. Doslov čl. 24. pachtovní smlouvy odpovídá obvyklému ujednání o příslušnosti; kdyby strany byly chtěly vyloučiti řádné sudiště, byly by to musely určitě vyjádřiti. Tak tomu zde však není, a, i kdyby úmysl stran v tomto směru byl pochybným, dlužno vzhledem na povahu sudiště jako sudiště na výběr ponechati stranám na vůli, zda chtějí se devolati ujednaného či obecného sudiště. K tomu přistupuje v tomto případě ještě, že ujednání sudiště stalo se v zájmu propachtovatelky, bydlící v Opavě, a nepoužila-li žalobkyně této výhody, nemůže se tím mníti stíženým žalovaný, bydlící v obvodu dovolaného soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Nejvyšší soud sdílí právní názor druhé stolice a potkazuje stěžovatele na správné důvody napadeného usnesení, jež nebyly vyvráceny dovolacím rekurssem. K jeho vývodům se připomíná, že přes dohodu o příslušnosti nejen propachtovatelce, nýbrž i pachtýři přísluší právo dovolávati se buď sudiště dle § 83 j. n. v Bene-

šově nebo smluvného sudiště v Opavě, kde dle jeho vlastního tvrzení projednávání sporu je spojeno s menší ztrátou času a s menším nákladem, než v Benešově. Nelze tedy mluvit o tom, že dohodou o příslušnosti stěžovatel vzal na sebe nepoměrně velké břímě. Z doslovu § 104 j. n. nelze dovozovati, že strany dohodnuvše se o příslušnosti, pozbývají práva, dovolávati se po případě i zákonného sudiště a proto musí výlučná příslušnost smluvného sudiště býti zřejmou buď z úmluvy samé anebo ze zvláštních okolností toho kterého případu. Doslov odstavce XXIV. pachtovní smlouvy ze dne 25. dubna 1910 neopravňuje k závěru, že strany měly na mysli takovou dohodu, a proto nutno za to mít, že sudiště v Opavě není výlučným, to tím méně, jelikož zde není zvláštních okolností, nasvědčujících úmluvě takového sudiště. (Viz Dr. Neumann Kommentar k j. n. a k c. ř. s. str. 284 a Dr. Hans Sperl, Vereinbarung der Zuständigkeit, str. 130 a násl.). Všim právem tedy rekursní soud námitce nepřislušnosti nevyhověl.

Čís. 1414.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. o obnově drobných zemědělských pachtů.

Hospodářskou správou propachtovatele sluší rozuměti nejen úřední správu ve smyslu zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., nýbrž i vlastní soukromou správu vlastníka, třeba byla dočasně ochromena správou úřední. Obnovu pachtu může povolití vlastník sám, leč že byl propachtovatelem úřední správce.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1922, R II 488/21.)

Žádost pachtýře, řízenou na lesní správu vlastníka, jehož pozemkový majetek byl pod úřední správou, o obnovu pachtu s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d obnovu povolil, při čemž oba soudy vycházely z různých hledisek co do posouzení věcných předpokladů nároku.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Stížnost uplatňuje především, že pachtýřovo oznámení řízeno bylo na lesní správu vlastníkovu a nikoli na vnucenou správu jeho statků, a že prý takto nevyhověno podmínce § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. Jaká to vnucená správa je, o tom není ve spisech ani nejmenší zmínky. Nicméně zdá se dle povahy věci, že jde o vnucenou správu ve smyslu nařízení vlády ze dne 18. června 1919, čís. 341 sb. z. a n., pokud se týče ze dne 24. října 1919, čís. 570 sb. z. a n., jež se zavádí za účelem zabezpečení řádného hospodaření, vede se na účet majitele, a uvaluje se u majetku zabraného pozemkovým úřadem, jinak ministerstvem zemědělství. Jde-li o majetek zabraný, sluje nyní taková správa dle § 12 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n. správou úřední. Šem 19 a 27 tohoto zákona citovaná nařízení, pokud zákonu tomu odporují, zrušena, avšak ovšem jen ohledně majetku zabraného. Po názoru nejvyššího soudu sluší pod hospodářskou správou propachtovatele (vlastníka) ve smyslu